

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ДО ОЛІМПІЙСЬКОЇ ОСВІТИ

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Анотація. У публікації здійснено короткий огляд сучасного стану дослідженості проблеми підготовки майбутніх учителів фізичної культури до олімпійської освіти молодших школярів. Розроблено структуру готовності майбутнього вчителя фізичної культури до олімпійської освіти молодших школярів, яка складається із мотиваційного, когнітивного, діяльнісного та рефлексивного компонентів.

Annotation. The article gives a brief overview of the current state of research into the problem of preparing future physical education teachers for the Olympic education of younger students. The structure of the future physical education teacher's readiness for the Olympic education of junior students is developed, which consists of motivational, cognitive, activity and reflexive components.

Прогрес у дослідженні проблеми готовності майбутніх учителів до їх професійної діяльності спостерігається з кінця 50-х років минулого століття. Цей період характеризується розробкою науковцями змісту поняття та структури готовності вчителя до педагогічної діяльності.

Проблема формування готовності фахівців вищих навчальних закладів до майбутньої професійної діяльності характеризується неоднозначністю і багатоаспектністю підходів. Серед учених, які досліджували цю проблему, назвемо О. Безпалько, М. Данилка, Л. Ігнатенко, Г. Ковальчук, В. Федорченка, П. Цегольника.

Аналіз психолого-педагогічної літератури щодо визначення структури готовності засвідчив існування різних думок. Так, у структурі готовності науковці виокремлюють такі компоненти: мотиваційно-вольовий, інтелектуально-операційний, оцінювально-рефлексивний; комунікативно-мотиваційний, змістовий, процесуальний, самооцінний; психологічний, теоретичний, практичний, фізичний і психофізіологічний; мотиваційний, орієнтовний, емоційно-вольовий, особистісно-операційний та оцінювально-рефлексивний компоненти [4]. Зважаючи на вищесказане, ми розробили структуру готовності майбутнього вчителя фізичної культури до олімпійської освіти молодших школярів, яка складається із мотиваційного, когнітивного, діяльнісного та рефлексивного компонентів.

Мотиваційний компонент. Даний компонент готовності майбутнього учителя спрямований на формування позитивної мотивації щодо впровадження олімпійської освіти молодших школярів.

Підготовка майбутніх фахівців вищих навчальних закладів не може відповідати сучасним вимогам, якщо вони оволоділи тільки знаннями і уміннями, але не розвинули потребу у творчій, пізнавальній і професійній діяльності. Важливе місце у підготовці майбутніх учителів фізичної культури належить розвитку пізнавальних інтересів та трансформації їх у професійні мотиви.

Когнітивний компонент. Теоретична підготовка є одним із вирішальних факторів формування готовності спеціаліста в галузі фізичної культури загалом і в галузі олімпійської освіти зокрема [2]. У межах теоретичної підготовки забезпечується збагачення майбутнього учителя знаннями, які розкривають (створюють) уявлення про олімпійську освіту, як важливий засіб формування гармонійно розвинутої особистості молодших школярів, що базуються на гуманістичних ідеалах у цінностях олімпізму; зміст олімпійської освіти; форми і методи її використання в навчально-виховному процесі молодших школярів; особливості розвитку навчання і виховання молодших школярів.

Діяльнісний компонент відображає формування професійно-педагогічних умінь і навичок майбутніх учителів фізичної культури здійснювати олімпійську освіту молодших школярів.

Підготовка фахівців фізичного виховання та спорту до олімпійської освіти молодших школярів у вищих навчальних закладах має бути спрямована на те, щоб студенти, котрі набули в процесі навчання спеціальні знання, уміли застосовувати їх на практиці в майбутній професійній діяльності [1].

На нашу думку, формування умінь майбутніх учителів фізичної культури до реалізації олімпійської освіти молодших школярів у ЗНЗ є цілісним, свідомим, поетапним процесом, основою якого є творча взаємодія викладачів та студентів, що ґрунтується на суб'єктних відносинах й особистісному підході до студентів.

Рефлексивний компонент. У процесі осмислення власного досвіду з реалізації олімпійської освіти у професійній діяльності особливого значення набуває здатність учителя до професійної рефлексії. Рефлексія (від лат. reflexio – звернення до минулого) у довідковій літературі з психології трактується, як процес самопізнання суб'єктом внутрішніх психічних актів і станів. Цей процес має складну структуру і містить інтроспекцію (самоспостереження), самокритику і прагнення до самовдосконалення [3].

Враховуючи вищевикладене, до складників рефлексивного компонента готовності майбутнього вчителя фізичної культури до олімпійської освіти молодших школярів ми зараховуємо:

- 1) здатність до самоаналізу й розуміння власної професійної

діяльності в галузі олімпійської освіти молодших школярів й себе як її суб'єкта;

2) здатність до вдосконалення на основі результатів самоаналізу своєї професійної майстерності до реалізації олімпійської освіти молодших школярів.

Отже, формування готовності майбутнього учителя фізичної культури до олімпійської освіти молодших школярів передбачає взаємозв'язок, взаємовплив і взаємообумовленість структурних компонентів, стійкі закономірні відносини між ними.

В якості системоутворювального компоненту даної готовності ми виділяємо мотиваційний компонент. Він визначає розвиток професійно-педагогічної спрямованості майбутнього учителя, активізує і стимулює оволодіння системою необхідних в даному випадку знань, умінь і навичок, безпосередньо впливає на формування його рефлексивних і творчих здібностей.

Отже на підставі теоретичного аналізу та власних досліджень готовність майбутнього вчителя фізичної культури до олімпійської освіти молодших школярів розглядаємо, як складне особистісне утворення, що формується внаслідок професійно-педагогічної підготовки майбутнього вчителя фізичної культури у ЗВО і передбачає наявність у нього мотивів, знань, умінь, професійно значущих особистісних якостей, професійної рефлексії, котрі в своїй сукупності забезпечують здатність до формування гармонійно розвиненої особистості молодшого школяра на гуманістичних ідеалах і цінностях олімпізму.

Список літератури:

1. Булатова М.М. Олімпійська освіта: Метод. Рекомендації / Булатова М.М. – К.:Олімпійська література, 2002.- С. 8-10
2. Огнистий А.В. Олімпійська освіта у професійній підготовці вчителів-предметників /А.В. Огнистий// Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова, серія 15 «Науково-педагогічні проблеми фізичної культури/ фізична культура і спорт» Випуск 13.- 2011. С.431-435
3. Палічук Ю. І. Олімпійська освіта в засобах масової інформації. / Ю. І. Палічук, А. Г. Васильчук, Ю. І. Курилюк // Матеріали регіонального науково-методичного семінару «Олімпійський рух на теренах Західної України – минуле та сьогодення» за ред. Огнистого А.В. – Тернопіль: В-во СМТ «ТАЙП», 2015. – С.109-112
4. Paliichuk Y., Dotsyuk L., Kyselytsia O., Moseychuk Y., Martyniv O., Yarmak O., Galan Y. The influence of means of orienteering on the psychophysiological state of girls aged 15-16-years. *Journal of Human Sport and Exercise*. 2018. Vol. 13, No 2. P. 443-454. (SNIP): 0.904. (SJR): 0.429.